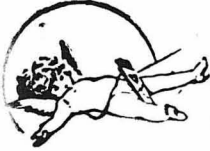

ΟΙ ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΟΦΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ, ΑΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ

Η μορφοτική ζωη του Άγγλου κειητου Ριχάρδου Σαβός. Τό μουσικό τής γεννήσεώς του. Πώς έγραψε τὰ τραγούδια του. Ή έσχατη καητόπτωσις του. Πεινα και κρύο. Καταδικάζεται στέν δι' άγχρής θάνατο. Μία τρομερή πάθησις. Ή υπερφάνεια του. Ο θάνατος του στη φυλακή. Τό πτώμα του. Ένα φρικιαστικό θέαμα.

Ο Ριχάρδος Σαβός υπήρξε ένας από τους μεγαλειότερους ποιητές της Άγγλιας κατά τον 18ον αιώνα. Και όμως, λίγο άνθρωπος στον κόσμο, και μάλιστα διανοούμενος, κλησθήκαν τόσο βαθειά στο βότρωο της άνομιαις, της ήθικης καταπτώσεως και της διασθοράς όσον αυτός, ο δημιουργός του «Αλτζου», ένας μεγάλου ήπιου ποιήματος που συγκαταλέγεται μεταξύ των άθανάτων άριστουργημάτων της άγγλικής φιλολογίας.

Ο Ριχάρδος Σαβός γεννήθηκε στά 1698. Ήταν γιός τής κομησσης Μάκλασφαιλντ, ή οποία τον έφερε στέν κόσμο έπειτα από ένα άπόκρυφο ειδύλλιο τής με κάποιον που την έλάτρευε. Έτσι ή μητέρα του για ν' άποφυγή τό σκάνδαλο, τον έδωσε σέ κάτι άγοιώτικου άνθρώπου και τον άναδοτέφρου. Κι' ο μικρός Ριχάρδος μεγάλωσε στά πεζοδορόμια του Λονδίνου, μαζί με άλητόπαιδα και μικρούς λαποδοτές. Τά πρώτα μαθήματα του τά έδωσαν οι καλύτεροι μαχαροβγάλτες του Λονδίνου, μαθήματα έσχατης διασθοράς! Μά ο μικρός Σαβός, μολοντί είχε ύποσεται βαθύτατα την επίδραση του περιβάλλοντος του, και είχε γίνει άξιος των χυδαίων διδασκάλων του, αισθανόταν όστέος μέσα του μία μουσική δύναμη νά τον σπράγγη στή μελέτη. Ένωσισθε μιάν άδουστη δίψη μορφώσεως. Και τήν ικανοποίησιν .. κλέβοντας διάφορα βιβλία από τους παλιοπόλας του Λονδίνου, με τά όποια μπόρεσε να διαβάξη και ν' άποκτήση μαρικές πολύ γενικές γνώσεις. Έτσι τά καλύτερα σιγά-σιγά, όχι άλλάως νά μορφωθή, άλλα και νά γίνη σοφός. Έκ παραλλήλου, άρχισε νά αισθάνεται μεγάλη άγάπη για τήν ποίηση, νά καταλαβαίνει πώς θά μπρούσε νά πη με τά τραγούδια του τον κόνο που έβλαυε τήν ψυχή του, όσο έβλεπε τήν κατάντια του. Ο Σαβός είχε συναισθησθή του έξευτελλομού του και από τήν άπελπισία του έπεφερε πύο βαθειά, στήν έβρυσση τής άπολείας.

Τά τραγούδια που άρχισε νά γράφη ήταν έπόμενο νά είνε ο αντίλαλος τής ψυχικής του άπογνώσεως και του μίσους που αισθανόταν έναντίον τής άδικής κοινωνίας. Οι σάτυρες του έσταξαν φαρμάκι. Οι λιβέλλοι του σφάξαν. Και τά πύ άθώα πειράγματά του τσούξαν. Και όμως ο Σαβός δεν ήταν κακός. Ήταν άπλουστάτα ένας άπελιμισμένος τής ζωής, ένα άπόκριμα τής κοινωνίας που δεν μπορούσε νά ύποφέρει τήν ταπεινωτική του θέση, άπειδή καταλάβαινε ότι ψυχικός ήταν άνώτερος από όλους τους λαμπροφωρομένους κυριούς, που είχαν τό δικαίωμα νά τον πατήσουν με τ' άλογά τους στό δρόμο, χωρίς νά δώσουν σέ κανένα λόγιο.

νά διαβάση τή νύχτα, έπερνε μαζί του ένα βιβλίο και πήγαινε και έσπλωνότανε κάτω από κανένα φανάρι. Τά ποιήματά του τά συνέθετε όλόκληρα μες στό μυαλό του και όταν τά τελείωνε μάτρω κομμάτια παλιόχαρτα από τό δρόμο, έβριαινε σ' ένα καφενετό, ζητούσε πένα και μελάνη και τά έγραφε.

Χειμώνα - κολοκαίρι κοιμότανε στους δρόμους, μαζί με άλλτες, με ζητιάνους, με γυναίκες έσχατης κοινωνικής ύποσιδήμης. Έτρωγε τ' άποράγια που πετούσανε τά διάφορα ξενοδοχεία στους δρόμους και ντυνότανε με κουρέλια, τά όποια έδενε τόνα με τ' άλλο με σπάγγους.

Από τις συνεχείς και παρατεινόμενες νηστείες είχε πάθει κάτι τρομερό: τό στομάχι του είχε έξουηθίσει στό φαί και δεν μπορούσε νά δεχθή τό παροικμο. Μόλις ο Σαβός έβραζε λίγη στερη τροφή στό στόμα του, έκανε όμμετος έμετό από τήν άδηία. Με μεγάλη δυσκολία μαρούσθε νά πιή λίγο γάλα—διαν είχε λεπτά νά τό άγοράσει.

Τά μορτια που τρέφθη ο δυστεχνιμένος αυτός ποιητής είνε πράγματι φρικιαστικά... Και όμως ο άνθρωπος αυτός, που δεν είχε λεπτά ν' αγοράσει ένα ποιητή γύλο ήταν γιός μάς πύμπλουτης κόρησσης. Ο άνθρωπος αυτός που κοιμότανε στους δρόμους μαζί με τά ροδολυμώματα κοινωνικά άναβράσματα του Λονδίνου, ήταν ένας σοφός ποιητής.

Ή κερφήνα του Σαβός ήταν παροιμιώδης. Κάποτε ένας θαυμασιός του, βίαιενιος τήν άδία κ' έλεειν ή περιβολή του,—ήταν τότε γεμύνας,— άρπες στό διειθνική του καφενεύου στό όποιο σόχνοζε ο ποιητής, μύο καινούργια λεπτή φορεσία, με τήν παρκλίσι, νά τή δώσουν στό Σαβός, χωρίς όμως νά πείνε κούς ήταν ο δεσητής. «Ε! λοιπόν! ο Σαβός όρηθήκε από υπερφάνεια νά δεχτή αυτή τή φορεσία και προτιμώσε νά περπατή χειμώνα καις με τό κοιέλιο του!..»

Τό τέλος του ανθρώπου αυτού υπήρξε τρομερό. Μία ταβερνιόρσση, στήν όποία χωστούσε διακόσια φράγκα, του έκανε μήνυση. Οι άρχές έπιασαν τό Σαβός και τον πέταξαν στή φυλακή. Έξη όλόκληρους μήνες πέρασε ο Ριχάρδος Σαβός σ' ένα άνήλιο κελλί των φυλακών του Λονδίνου. Ένα πρωί, ο φύλακας τον βρήκε νεκρό, με τό σώμα μωσαφαγμένο σχεδόν από τήν άκοσμορία και τις ψείρες!...

ΙΣΤΟΡ'ΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΝΑ ΣΕ ΒΡΑΣΩ!..

Μεταξύ των καταρών, τις ήποιες άπειθόνουν πολλές φορές όχι μόνο οι χυδαίοι άλλα και αυτοί οι καν θαλακκοί Σειρήνων άνθρωποι, ή συνθεστέρα ίσως είνε τό «νά σε βράσω!..» Ή κατάρα όστη, δεν λέγεται τυχαίως, όπως πολλές άλλες. Άπειαντίας έχει ιστορική σημασία, γιατί πρόματι τον παλιό κρηό μεταξύ των άλλων ποιών που έπέβαλαν στους κατούργους ήταν και τό βράσιμο σέ ζεστό νερό. Στην Άγγλία έξωφνα, επί Έρρίκου Η', βράσθηκαν δύο κατούργοι! Ένας παύερς που είχε δηλητηριάσει 16 άτομα και μία ύπηρέτρια που είχε δηλητηριάσει και αυτή τρεις οικογένειες!

Είνε όμως περίεργο τό πώς έσώθη ή κατάρα αυτή, ή όποια είνε τόσον έν χρήσις σήμερα, ένώ δεν λέμε ούτε «νά σε κάψω!» ούτε άλλο τίποτε σχετικό με βρασάνας έπιβαλλόμενας σιούς κατούργους κατά τον μεσαίωνα.

ΠΑΛΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΞΕΥΡΟΣ

Χαίρε, ξερόνησος! τρώφης έν μέρει των ψητήνων ής πρωτευούσσης, μύ τρώφης τών θαλακκοών Σειρήνων Αίτινες έσκουν τους γαυρούς με άσματα καλλήρων. Χαίρε, ή β'οσσα βαρύ τής πιασασφάλτου μύρου! Όπου δι' ένα όβολόν σκίληρον κροτόφης μόζα Χαίρε ή θιν ή άνδρος! Χαίρε των βράξαν βράζε! Είς σέ έν έφθαρίσσον ο Φερεικώδης πύλας Κερίθοντες κύν σήμερον πούσσιτες μεγάλοι Κ' είς τής νενηνής σου άγοάς τός άγιάς τός πρώτας Πολλοί τός φθειρώσας των είνινασ πονότας!.. (Από τό «Τίρι - Αίρι») Θεσδ. Ορρηνόδης

Σέ τέτοια λοιπόν ήθική και πνευματική κατάσταση βρισκόταν ο Ριχάρδος Σαβός όταν γνωρίστηκε με μέρα, σ' ένα παλιοπολιετό, με τό Σαμουήλ Τζώνσον, τό διάσημο άγγλο ιστορικό, ο όποιος όμως βρισκότανε τότε και κείνος σ' έλεειν ή οικονομική κατάστασι. Οι δύο νέοι συνεκάθησαν ο ένας τον άλλον από τήν πρώτη στιγμή που ειδώθηκαν, καταλαβαίνοντας πώς είχανε κοινή τήν κακή μοίρα. Πολλές νύχτες τις πέρασαν κ' οι δύο τριγυρώντας στους δρόμους του Λονδίνου, νηστικοί και άστεγοι. Ότσοσ, οι δύο νέοι φιλόλογοι έμοιαζαν μονάχα κατά τον τρόπο τής ζωής. Κατά βόθος όμως, διαφέραν πολύ. Ο Σαμουήλ Τζώνσον μελετούσε κ' έγραφε με πείσμα για νά υποβρήσθ με μέρα ν' άποκτήση τήν οικονομικήν άνεστρησία του, όπως και τό έπίτευξ, ένώ ο Ριχάρδος Σαβός δεν άνδερφετό καθόλου για τό μέλλον του. Άπειαντίας προσκοθύσθε νά έπαυχόνη τήν τελειωτική καταστροφή του, εύρισκε ήθονή στό νά άεπαρχειώνεται κάθε μέρα και περισσότερο.

Κάποτε ο Σαβός τσακώθηκε μ' έναν μπακάλη, έπειδή του είχε κλέψει κάτι από τό μαγαζί του. Ο μπακάλης θέλησε νά τον χτυπήσει, αυτός όμως έβγαλε τό μαχαίρι του και του τό κάρφωσε στή καρδιά. Τόν έπιασαν τότε και τον καταδικάσαν στέν δι' άγχρής θάνατο. Μά τήν τελευταία στιγμή του δόθηκε χάρις. Από έκείνη τήν εποχή, ο Σαβός πήρε κά καλά πεινά τον κατήφορο. Τού κάκου ο Τζώνσον προσκοθύσθε νά τον κινή νά λογιευθή. Τού κάκου πηγαιναν και τον εύρισκαν διάφοροι εύγενείς, που τους πείραζε με τις καυσιτικές σάτυρες του, και προσεφέροντο νά τον βοηθήσουν χρηματικώς υπό τον όρο νά κινή νά γράφη έναντίον τους. Ο Σαβός άδιαφορούσε. Μόνον ή άνεστρησία του τον άνδερφεσε. Άγαπούσε τήν ήθική του κατάκτηση! Αυτό φαίνεται έν πρώτης όψεως λιγάκι άπίστευτο, ύπόχρον όμως πολλοί άνθρωποι που τους άρέσει νά ύποφέρουν. Ο Σαβός δεν είχε, καθώς είπαμε, σπύνα. Όταν ήθελε